

પરિપત્ર:

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટીની સાયન્સ વિદ્યાશાખાનાં અભ્યાસક્રમ ચલાવતી તમામ સંલગ્ન કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને સવિનય જણાવવાનું કે સાયન્સ વિદ્યાશાખા હેઠળનો NEP-૨૦૨૦ અંતર્ગતનો એબીલીટી એન્હાંસમેન્ટ કોર્સનો સેમેસ્ટર- ૩ નો અભ્યાસક્રમ આ સાથે સામેલ છે. આ બાસ્કેટમાં સાયન્સનાં વિષયો આપવામાં આવેલ છે. તેમાંથી કોઈ પણ એક કોર્સ (પેપર) સાયન્સ વિદ્યાશાખાનાં વિદ્યાર્થીઓએ પસંદ કરવાની રહેશે.

માનનીય કુલપતિશ્રીની મંજૂરી અનુસાર સદર અભ્યાસક્રમ શૈક્ષણિક વર્ષ જુન, ૨૦૨૪ થી અમલવારી કરવાની રહે છે. સાયન્સ વિદ્યાશાખાનાં અભ્યાસક્રમ ચલાવતી તમામ સંલગ્ન કોલેજો ધ્વારા તેની અમલવારી કરવા જણાવવામાં આવે છે.

(Signature)
૦૧/૦૭/૨૦૨૪
ખાસ ફરજ પરના અધિકારી
(એકેડેમિક)

ક્રમાંક/બીકેએનએમયુ/એકેડેમિક/૮૦૭/૨૦૨૪

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી,

સરકારી પોલીટેકનિક કેમ્પસ,

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી રોડ,

ખડીયા, જૂનાગઢ-૩૬૨૨૬૩

તા.૦૧/૦૭/૨૦૨૪

પ્રતિ,

- ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી સંલગ્ન સાયન્સ વિદ્યાશાખાનાં અભ્યાસક્રમો ચલાવતી તમામ કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓ તરફ....

નકલ સાદર રવાના:-

- માન.કુલપતિશ્રી/કુલસચિવશ્રીનાં અંગત સચિવશ્રી.
- પરીક્ષા નિયામકશ્રી, ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ

નકલ રવાના જાણ તથા યોગ્ય કાર્યવાહી અર્થે:

- સીસ્ટમ મેનેજરશ્રી, આઇ.ટી.સેલ વિભાગ (વેબસાઇટ ઉપર પ્રસિદ્ધ થવા અર્થે.)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University Junagadh

FACULTY OF SCIENCE
SYLLABUS FOR
ABILITY ENHANCEMENT COURSE
BASKET FOR SCIENCE
(HONOURS) PROGRAMME
(SEMESTER- III)
EFFECTIVE FROM JUNE, 2024

INDEX

Sr.No	Topic	Page No.
1.	English Language and Grammar-1	1
2.	ભજન પરિચય (સંત કવિયત્રીઓના ભજન)	5
3.	રાજભાષા હિન્દી	8
4.	Sanskrit AYURVED આયુર્વેદ	11

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY
Ability Enhancement Course (AEC)
Syllabus of English subject for Faculty of Science as per NEP
Effective from June 2024
Subject: English for Science Faculty
SEMESTER-3

Course Level	5.0		Internal Marks	25
Programme	Science		External Marks	25
Semester	3		Practical Internal	-
Course Type	Ability Enhancement Skill-3		Practical External	-
Course Credit	02		Prac.Ext.Exam Time	-
Teaching Hours	30		Total	50
Course Code			Exam Duration	1 Hour
Course Title	English Language and Grammar-1			

Course Objectives:

- To make students able to comprehend literary texts for developing their critical thinking.
- To develop basic proficiency in English Writing Skill.
- To make students able to understand usage of English language in expressing various ideas.
- To enable students for writing various kinds of reports.
- To explain essentials of grammar for strengthening students' language.

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- Students will be able to understand usage of English in expressing various ideas
- Students will be able to compose reports
- Students will be able to understand purpose of fiction and non-fiction writing.
- Students will be able to grasp basic grammar of changing the voice of a sentence.

Course Contents

Sem	Unit No.	Syllabi	Teaching Hours
3	1	Short stories: The Secret of Culture by Munshi Premchand https://www.arvindguptatoys.com/arvindgupta/ruskin-stories.pdf The Last Question by Issac Asimov https://users.ece.cmu.edu/~gamvroisi/thelastq.html Essays: Why We Crave Horror Movies by Stephen King https://faculty.uml.edu/bmarshall/lowell/whywecravehorrormovies.pdf Ebooks v paper by Julian Baggini https://www.ft.com/content/53d3096a-f792-11e3-90fa-00144feabdc0#axzz35eMWcGoS	15
	2	Grammar: Active-Passive voices Composition: Report writing (List of topics has been given)	15

Suggested Reading:

1. Intermediate English Grammar: Reference and Practice for South Asian Students by Raymond Murphy. Cambridge University Press
2. Business Communication by Urmila Rai and S.M. Rai. Himalaya Publishing House
3. Effective Technical Communication by M Ashraf Rizvi. Tata Mc Graw hill
4. Spoken English: A Foundation Course by Kamlesh Sadanand and Susheela Punitha (Part I and Part II)

Topics for report writing:

1. **Cultural Festivals:** Describe a cultural festival celebrated in your community or country.
2. **Sports Events:** Report on a recent sports event such as a cricket match, football game, or tennis tournament.
3. **Concerts or Music Festivals:** Write about a concert or music festival you attended, describing the performers and atmosphere.
4. **School or University Events:** Report on a school play, science fair, or university lecture.
5. **Art Exhibitions:** Write about an art exhibition you visited, discussing the artworks and artists.
6. **Charity Events:** Report on a charity run, fundraiser, or volunteer activity you participated in.
7. **Film Screenings or Premieres:** Describe a film screening or premiere you attended, discussing the movie and audience reactions.

- 8. Science or Technology Conferences:** Write about a conference or expo focused on science, technology, or innovation.
- 9. Book Fairs or Literary Events:** Report on a book fair or literary event you attended, discussing authors and books.

INTERNAL EVALUATION SCHEME		
NO	Particulars	Marks
1	Mid Semester Exam(Mandatory)	13
2	Class Test	03
3	Open book exam/test	03
4	Open note exam/test	03
5	Self-test/ Online test	03
6	Essay/Article writing	03
7	Quizzes/Objective test	03
8	Class assignment	03
9	Home assignment	03
10	Reports Writing	03
11	Research/Dissertation	03
12	Case Studies	03
13	Viva/Oral exam	03
14	Group Discussion	03
15	Role Play	03
16	Paper presentation/Seminar	03
17	Language Lab work	03
18	Interview	03
19	Craft work	03
20	Co-curricular work	03
21	Field Assignment	03
22	Poster Presentation	03
23	Attendance	03
24	Project Work	03
	Total	25

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any Four from Sr.No.2 to 24. Each Contains three marks. Student should secure 09 Marks for passing in internal Exam.

Paper Style

Ques. No.	Particulars	From which Unit	Marks
1	Short notes based on texts, any 2 from asked 4.	1	10
2	(A) Change the voice.- any 5 from given 7 (B) Write a report, any 1 from given 2.	2	10
3	Students will answer <u>5 MCQ/One liner</u> question from seven asked, each carrying 1 mark.	1	05
	Total Marks		25

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY
Ability Enhancement Course (AEC)
Syllabus of Gujarati subject for Faculty of Science as per NEP
Effective from June 2024
Subject: Gujarati for Science Faculty
SEMESTER-3

Course Level	5.0	Internal Marks	25
Programme	Science	External Marks	25
Semester	3 (ત્રણ)	Practical Internal	
Course Type	AEC-3	Practical External	
Course Credit	02	Prac.Ext.Exam Time	
Teaching Hours	30	Total	50
Course Code		Exam Duration	1-00 Hrs.
Course Title	ભજન પરિચય (સંત કવિયત્રીઓના ભજન)		

COURSE OBJECTIVES:

- વિદ્યાર્થીઓ ભજન સ્વરૂપને સમજે
- વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન સ્ત્રી કવિયત્રીઓના ભજનનો આસ્વાદ માણે.

COURSE LEARNING OUTCOMES:

- વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન સ્ત્રી કવિયત્રીઓના ભજનનો આસ્વાદ માણે.

Teaching Pedagogy:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

COURSE CONTENTS

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
3	1	ભજન સ્વરૂપ પરિચય (લક્ષણો) મધ્યકાલીન સંત કવિયત્રીઓ (નીચેના) સંક્ષિપ્ત પરિચય	15
	2	૧, વીજળીને ચમકારે –ગંગા ગંગા સતી ૨, કોણ રે જાણે રે બીજૂ –અમરબાઈ ૩, આત્માને ઓળખ્યા વિના રે – મીરાંબાઈ ૪, ગુરુજી આવે તો તાળા ઉઘડે –લોચણ ૫, આ રે કાયાનો હિંડોળો –રૂપાંદે ૬, અબ મત છોડો મને એકલાં –દેવળદે	15

REFERENCE BOOKS

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક પ્રકાશક
૧	સંતવાણી : સત્વ અને સૌન્દર્ય	નાથાલાલ ગોહિલ
૨	સંતવાણી તત્વ અને તંત્ર	બળવંત જાની
૩	ગુજરાતી સંતસાહિત્ય વિમર્શ	બળવંત જાની
૪	ભજન સ્વરૂપ	નાથાલાલ ગોહિલ
૫	ભજન મીમાંસા	નિરંજન રાજ્યગુરુ
૬	દલિત સંતધારા	સુનિલ જાદવ
૭	સત કેરી વાણી	સં.મકરંદ દવે
૮	ઉત્તર ગુજરાતનું સંતસાહિત્ય	રાજેશ મકવાણા
૯	રવિએ રમતાં દીઠો	નાથાલાલ ગોહિલ
૧૦	સંત પરંપરા વિમર્શ	રાજેન્દ્રસિંહ રાયજાદા
૧૧	ભજન રૂપ દર્શન	નાથાલાલ ગોહિલ
૧૨	ભજન રસ	મકરંદ દવે
૧૩	સોરઠી સંતવાણી	ઝવેરચંદ મેઘાણી

INTERNAL EVALUATION SCHEME		
NO	Particulars	Marks
1	Mid Semester Exam(Mandatory)	13
2	Class Test	03
3	Open book exam/test	03
4	Open note exam/test	03
5	Self-test/ Online test	03
6	Essay/Article writing	03
7	Quizzes/Objective test	03
8	Class assignment	03
9	Home assignment	03
10	Reports Writing	03
11	Research/Dissertation	03
12	Case Studies	03
13	Viva/Oral exam	03
14	Group Discussion	03
15	Role Play	03

16	Paper presentation/Seminar	03
17	Language Lab work	03
18	Interview	03
19	Craft work	03
20	Co-curricular work	03
21	Field Assignment	03
22	Poster Presentation	03
23	Attendance	03
24	Project Work	03
	Total	25

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any Four from Sr.No.2 to 24. Each Contains three marks. Student should secure 09 Marks for passing in internal Exam.

Paper Style

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		
Que. No.	Particulars	Marks
Que-1	(A) Essay Type Question. (From Unit One)	(10)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit One)	(10)
Que-2	(A) Essay Type Question. (From Unit Two)	(10)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Two)	(10)
Que-3	Short Notes. (1/3) (From Any Unit)	(05)

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY
Ability Enhancement Course (AEC)
Syllabus of Hindi subject for Faculty of Science as per NEP
Effective from June 2024
Subject: Hindi for Science Faculty
SEMESTER-3

विषय	हिन्दी
सत्र	०३
पाठ्यक्रम प्रकार	Ability Enhancement Course (AEC) - क्षमता वृद्धि पाठ्यक्रम AEC
पाठ्यक्रम क्रमांक	०३
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक	राजभाषा हिन्दी
परीक्षा समयावधि	१:०० घण्टा

पाठ्यक्रम कक्षा	सत्र	पाठ्यक्रम प्रकार	पाठ्यक्रम क्रमांक	क्रेडिट (मूल्य)	आंतरिक अंक	बाह्य अंक	कुल अंक
स्नातक	०३	Ability Enhancement Course AEC - क्षमता वृद्धि पाठ्यक्रम	०३	०२	२५	२५	५०

पाठ्यक्रम उद्देश्य :

- छात्रगण राजभाषा किसे कहते हैं, उसकी जानकारी प्राप्त करें ।
- छात्रगण अंतर्राष्ट्रीय स्तर पर हिन्दी का महत्त्व क्या है, उससे परिचित होंगे ।
- छात्रगण राजभाषा विषयक सांविधानिक प्रावधानों से परिचित होंगे ।
- छात्रगण हिन्दी भाषा की आज के संदर्भ में महत्ता स्थापित करें ।

पाठ्य क्रम	पाठ्य ईकाई	पाठ्य-विषय	अंक
स्नातक	ईकाई-१	राजभाषा हिन्दी : अर्थ, परिभाषा, स्वरूप राजभाषा और राष्ट्रभाषा में अंतर राजभाषा अधिनियम (अनुच्छेद ३४३ से ३५१ तक)	इनमें से तीन प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न × अंक ०२ × १० = २० (आलोचनात्मक) ०१ × ०५ = ०५ (टिप्पणी- २ में से १)
	ईकाई-२	राष्ट्रपति के आदेश (१९५२, १९५५, १९६०) राजभाषा अधिनियम – १९८३ (यथा संशोधित – १९६७) राजभाषा संकल्प (१९६८) (यथानुमोदित १९९१) राजभाषा नियम – १९७६	
		कुल अंक	२५

आंतरिक मूल्यांकन

क्रम	मूल्यांकन विषय	अंक
१	आंतरिक कसौटी	१३
२	क्लास कसौटी	०३
३	खुली किताब कसौटी	०३
४	खुली नोट कसौटी	०३
५	स्व-कसौटी/ऑनलाइन कसौटी	०३
६	निबंध/प्रपत्र लेखन	०३
७	प्रश्नोत्तरी/वस्तुनिष्ठ कसौटी	०३
८	क्लास असाईन्मेन्ट	०३
९	होम असाईन्मेन्ट	०३
१०	रपट लेखन	०३
११	संशोधन/लघुशोध प्रबंध	०३
१२	केस अध्ययन	०३
१३	मौखिकी/मौखिक कसौटी	०३
१४	समूहचर्चा	०३
१५	रोल प्ले	०३
१६	प्रपत्र पठन/सेमिनार	०३
१७	भाषा प्रयोगशाला कार्य	०३
१८	साक्षात्कार	०३
१९	शिल्प कार्य	०३
२०	सह अभ्यासकीय कार्य	०३
२१	क्षेत्र असाईन्मेन्ट	०३
२२	पोस्टर प्रस्तुति	०३
२३	उपस्थिति	०३
२४	प्रोजेक्ट कार्य	०३
	कुल अंक	२५

नोट : क्रम संख्या १ अनिवार्य है। क्रम संख्या २ से २४ तक किन्हीं चार का चयन करें, प्रत्येक के तीन अंक निर्धारित हैं, छात्र को आंतरिक परीक्षा में उत्तीर्ण होने के लिए ०९ अंक प्राप्त करना अनिवार्य होगा।

प्रश्नपत्र का स्वरूप एवं अंक विभाजन

क्रम	प्रश्न का स्वरूप	समय	कुल प्रश्न	अंक	कुल अंक
१.	आलोचनात्मक प्रश्न	१.००	०२	१०	२०
२.	संक्षिप्त प्रश्न (टिप्पणी)		०१	०५	०५

नोट : ★ परीक्षार्थी के लिए प्रश्नपत्र का समय १.०० घण्टे का रहेगा।

★ परीक्षार्थी के लिए प्रश्नपत्र २५ अंक का रहेगा।

पाठ्य पुस्तक : प्रशासन में

राजभाषा हिन्दी

लेखक : कैलाशचंद्र भाटिया

प्राप्ति स्थान : तक्षशिला प्रकाशन, नई दिल्ली

संदर्भ ग्रंथ :

- मानक हिन्दी भाषा व्याकरण दर्शिका – डॉ. गणेश पवार, डॉ. राजु बागलकोट – अमन प्रकाशन, कानपुर
- व्यवहारिक राजभाषा, डॉ.नारायणदत्त पालीवाल, प्र.तक्षशिला प्रकाशन, नयी दिल्ली-२
- प्रशासनिक हिन्दी : टिप्पणी-प्रारूपण और पत्र लेखन, डॉ.हरिमोहन, प्र.तक्षशिला प्रकाशन, नयी दिल्ली-२
- हिन्दी :राष्ट्रभाषा से राजभाषा तक, विमलेश कांति शर्मा, प्र.भारतीय ग्रंथ निकेतन, नयी दिल्ली
- मानक हिन्दी : स्वरूप और संरचना, डॉ.राम प्रसाद, प्र.रामकृष्ण प्रकाशन, नयी दिल्ली
- वैश्विकता के संदर्भ में हिंदी – डॉ. शैलजा पाटील – विद्या प्रकाशन, कानपुर
- भारत के हिन्दीक्षेत्रों हिन्दी सं. रमेशचंद्र शर्मा – प्र. विकास प्रकाशन, जवाहर नगर, कानपुर-१२
- मानक हिंदी संरचना स्वरूप एवं विश्लेषण – डॉ. सुवर्णलता एम.सी.- विद्या प्रकाशन, कानपुर
- प्रशासनिक कामकाजी शब्दावली – डॉ. हरिमोहन – प्र. तक्षशिला प्रकाशन, नई दिल्ली – २
- सरकारी कार्यालयों में हिन्दी का प्रयोग – गोपीनाथ श्रीवास्तव – प्र. लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद-१
- मानक व्यवहारिक हिन्दी व्याकरण तथा भाषा बोध – डॉ. संतशरण शर्मा – विद्या प्रकाशन, कानपुर
- राजभाषा हिन्दी के बहुमुखी आयाम – डॉ. सी. जे. प्रसन्नकुमार – प्र. विकास प्रकाशन, जवाहर नगर, कानपुर
- प्रशासनिक एवं कर्मचारी हिन्दी – डॉ. रामप्रकाश, डॉ. रामगुप्त – प्र. राधाकृष्ण प्रकाशन प्रा. लि., जी-१७ जगतपुरी, दिल्ली – ५१
- वैश्वीकरण और हिन्दी मानकीकरण – डॉ. हणमतराव पाटील – विद्या प्रकाशन, कानपुर

प्रश्नपत्र का प्रारूप

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		
Que. No.	Particulars	अंक
प्र.१	प्र.१	१०
	अथवा	
	प्र.१	
प्र.२	प्र.२	१०
	अथवा	
	प्र.२	
प्र.३	प्र.३ टिप्पणियाँ (१/२)	०५

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY
Ability Enhancement Course (AEC)
Syllabus of Sanskrit subject for Faculty of Science as per NEP
Effective from June 2024
Subject: Sanskrit for Science Faculty
SEMESTER-3

Course Level	5.0	Internal Marks	25
Programme	Science	External Marks	25
Semester	3 (ત્રણ)	Practical Internal	
Course Type	AEC-3 (Language)	Practical External	
Course Credit	02	Prac.Ext.Exam Time	
Teaching Hours	30	Total	50
Course Code		Exam Duration	1-00 Hrs.
Course Title	Sanskrit AYURVED આયુર્વેદ		

Course Objectives:

- Will gain knowledge of Ayurveda
- Will know the tridoshas of the body
- The nature of one's own body will be known
- Will gain knowledge about menstruation
- The effect of seasons on the body will be known

Course Level Learning outcomes:

- Ability to embraces moral/ethical values in conducting his/her health.
- Capable of demonstrating the ability to identify ethical issues related to sushrutsamhita.
- born and Development of Ayurveda since.

COURSE CONTENTS		
Units	Unit Description	No. of Lectures
Unit 1	આયુર્વેદ પ્રાચીન ભારતીય પ્રાકૃતિક અને સમગ્ર વૈદક શાસ્ત્ર ચિકિત્સા પદ્ધતિ, આયુર્વેદ અને યોગ દ્વારા સ્વાસ્થ્ય પ્રાપ્તિ, આયુર્વેદ દ્વારા પરમાનંદ પ્રાપ્તિ	15
Unit 2	આયુર્વેદ એક સંપૂર્ણ અને શ્રેષ્ઠ ચિકિત્સા પદ્ધતિ, યોગ અને આયુર્વેદનો સંબંધ.	15
➤ અનુવાદ અને સંદર્ભ અપેક્ષિત નથી.		

Suggested Reading:

- अष्टांग हृदयम्, व्या. ब्रह्मानंद त्रिपाठी, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, २०१७
- माधव निदानम्, व्या. ब्रह्मानंद त्रिपाठी, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, २०१७
- अनुपान मंजरी, आचार्य विश्राम, गुजरात आ. युनिवर्सिटी, १९९३
- आपका स्वास्थ्य आपके हाथ, डॉ. चंचलमल चोरडिया, स्वराज प्रकाशन समूह, २००४
- आयुर्वेदीय रोग विज्ञान एवं विकृति विज्ञान, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, २०१६

INTERNAL EVALUATION SCHEME		
NO	Particulars	Marks
1	Mid Semester Exam(Mandatory)	13
2	Class Test	03
3	Open book exam/test	03
4	Open note exam/test	03
5	Self-test/ Online test	03
6	Essay/Article writing	03
7	Quizzes/Objective test	03
8	Class assignment	03
9	Home assignment	03
10	Reports Writing	03
11	Research/Dissertation	03
12	Case Studies	03
13	Viva/Oral exam	03
14	Group Discussion	03
15	Role Play	03
16	Paper presentation/Seminar	03
17	Language Lab work	03
18	Interview	03
19	Craft work	03
20	Co-curricular work	03
21	Field Assignment	03
22	Poster Presentation	03
23	Attendance	03
24	Project Work	03
	Total	25

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any Four from Sr.No.2 to 24. Each Contains three marks. Student should secure 09 Marks for passing in internal Exam.

Paper Style:

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		50 Marks
Que. No.	Particulars	Marks
Que-1	Essay Type Question. (From Unit 1)	(10)
	OR	
Que-1	Essay Type Question. (From Unit 1)	(10)
Que-2	Essay Type Question. (From Unit 2)	(10)
	OR	
Que-2	Essay Type Question. (From Unit 2)	(10)
Que-3	Short Notes. (all units) (2/1)	(05)